

به نام خدا

چگونه نویسنده شویم؟

نویسنده:

دکتر احمد علی جعفری

(عضو هیأت علمی دانشگاه)

۱۳۸۸

سرشناسه : جعفری، احمدعلی، ۱۳۳۷-
 عنوان و نام پدیدآور : چگونه نویسنده شویم؟ (مبانی آیین نگارش)/نویسنده احمدعلی جعفری.
 مشخصات نشر : تهران: سپین دخت، ۱۳۸۸.
 مشخصات ظاهری : ۲۵۵ ص.
 شابک : 978-964-8587-97-5
 وضعیت فهرست نویسی : فبا
 یادداشت : کتابخانه؛ ص. [۲۵۲] - ۲۵۵ : همچون به صورت زیرنویس.
 موضوع : فن نگارش.
 موضوع : نویسندگی.
 رده بندی کنگره : PIR2A39/ج۷۲۵۸ ۱۳۸۸
 رده بندی دیویی : ۸۰۸/۰۳۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۱۵۷۰۹۲۲

عنوان: چگونه نویسنده شویم؟
 مولف: احمدعلی جعفری
 ناشر: انتشارات سپین دخت
 ناشر همکار: انتشارات ناصرین
 تیراژ: ۱۱۰۰ جلد
 نوبت چاپ: اول ۱۳۸۸
 قیمت: ۷۹۵۰ تومان

ISBN: 978-964-8587-97-5

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۸۷-۹۷-۵

فهرست

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: نویسندگی
۱۵	ارتباط خواندن و نوشتن
۱۶	نوشتن از گفتن دشوارتر است
۱۷	نویسنده خوب کیست؟
۱۷	چه کار کنیم تا نویسنده خوبی شویم؟
۱۹	ویژگیهای یک نوشته خوب
۱۹	نوشته خوب از نظر محتوا و موضوع
۲۰	نوشته خوب از نظر لفظ و کلام
۲۰	زبان فارسی
۲۲	آیا زبان و ادبیات از هم جدا هستند؟
۲۲	برای یادگرفتن زبان و ادبیات چه باید کرد؟
۲۶	فصل دوم: رابطه زبان و ادبیات
۳۴	عوامل مؤثر کلام ادبی
۳۸	خصوصیات کلام ادبی
۴۵	فصل سوم: انواع نوشته‌های جوششی
۶۲	فصل چهارم: آرایش کلام در نوشتن
۶۴	آرایش‌های کلام
۶۵	صورت‌های خیالی

۷۰	قالب‌های شعر فارسی
۷۴	فصل پنجم: مقاله‌نویسی
۷۸	هدف از این بحث
۷۹	آغاز و ظهور مقاله‌نویسی
۷۹	انواع مقاله
۸۱	کارگاه مقاله نویسی و تمرینهای این کارگاه
۸۱	مراحل عمده نوشتن یک مقاله تحقیقی
۸۲	فهرست تفصیلی مباحث کارگاه
۸۳	مراحل نوشتن یک مقاله تحقیقی در کارگاه
۹۱	فصل ششم: روش‌شناسی علوم (متدولوژی)
۹۶	روش‌شناسی علم تاریخ
۹۷	روش شناخت علم جامعه‌شناسی
۹۷	روش شناخت علم فیزیک
۹۸	روش شناخت علم شیمی
۹۹	روش شناخت علم ریاضی
۱۰۰	فصل هفتم: گزارش‌نویسی و تاریخچه آن
۱۰۲	گزارش عصر قاجار
۱۰۸	ارزش گزارش‌نویسی
۱۱۰	هدفهای گزارش‌نویسی
۱۱۰	مراحل گزارش‌نویسی
۱۱۱	مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات
۱۱۲	تهیه گزارش از طریق پرسش و جستجو
۱۱۴	مطالعه
۱۱۵	تهیه طرح گزارش
۱۱۶	پیش‌نویس گزارش
۱۱۷	مطالعه دقیق همراه با انتقاد پیش‌نویس

تهیه نسخه نهایی گزارش	۱۱۸
قسمت های مقدماتی گزارش	۱۲۰
قسمت های اصلی گزارش	۱۲۱
ابتکار در گزارش نویسی	۱۲۴
محاسن و نقایص گزارش کتبی	۱۲۵
گزارش شفاهی	۱۲۷
محاسن و نقایص گزارشهای شفاهی	۱۳۰
فصل هشتم: بررسی و نقد آثار ادبی	۱۴۱
فایده های نقد	۱۴۱
آنچه باید نقد و بررسی شود	۱۴۳
ابزار و معیارهای نقد	۱۴۶
مشخصات منتقد	۱۴۷
فصل نهم: رسم الخط فارسی	۱۵۵
عیب های خط فارسی	۱۶۶
فصل دهم: روش استفاده از کتابخانه	۱۷۳
فصل یازدهم: سبک های شعر فارسی	۱۸۶
مقایسه سبک های ادبی اروپا با سبک های ادبی ایران	۱۸۹
فصل دوازدهم: نشانه گذاری	۱۹۹
فصل سیزدهم: روش تحقیق و پژوهش علمی	۲۰۳
فصل چهاردهم: اصطلاحات مربوط به مکاتبات اداری	۲۱۲
فصل پانزدهم: نوشته های حقوقی	۲۲۱
نوشته های رسمی	۲۲۱
نوشته های غیررسمی	۲۲۲
فصل شانزدهم: انواع نظم و نثر فارسی	۲۳۳
انواع شعر	۲۳۳
نثر و انواع آن	۲۳۸

۲۴۱	فصل هفدهم: ترجمه
۲۴۴	فصل هجدهم: ویراستاری مطالب نگارش یافته
۲۴۴	هدف
۲۴۴	درست نویسی
۲۴۵	از زبان گفتار الهام بگیریم
۲۴۷	جمله‌ها را کوتاه بنویسیم
	فهرست اعلام و واژگان
۲۵۱	فهرست بیت‌ها
۲۵۵	فهرست منابع

پیشگفتار

امروزه پیشرفت علوم و فنون موجب تحولات اساسی در زندگی انسانها بویژه روابط انسانی گشته است و همین مسأله موجب شده که بیش از پیش اهمیت و ارزش نویسندگی - که یکی از مهمترین ابزارهای ارتباطی بشر می باشد - مورد دقت نظر قرار بگیرد. نویسندگی هرچند در سطح پائین و متوسط هم باشد نیازمند آموزش و یادگیری است، چرا که بیان کردن آنچه در ذهن انسانها می گذرد به صورت شفاهی کار چندان مشکلی نیست، اما نگارش و نویسندگی و به نقاشی در آوردن آنچه در ذهن می پروریم، کاری است که با تمرین و ممارست و یادگیری مداوم، رو به تعالی می نهد و در سطح عالی خود را نشان می دهد. نگارش و نویسندگی - چنانکه در این کتاب بطور مفصل مورد بحث قرار خواهد گرفت - یک هنر و فن است که مثل هنر نقاشی و ورزش و شنا، هرچه بیشتر تمرین شود، عالی تر خود را نشان می دهد. اکثر کسانی که نمی توانند آنچه را در ذهن دارند بر روی کاغذ بیاورند، بر این باورند که زبان مادری شان که زبان فارسی است نیازمند آموزش و یادگیری نیست و همین باور نادرست موجب شده که از آموزش زبان مادری خود - که فنون و قوانین و قواعد خاص خودش را دارد - غفلت بورزند و نتیجه این می شود که این همه خطا و ناهمواری در نوشته هایشان دیده می شود.

اینان بی خبرند که زبان مادری را باید آموخت، یاد گرفت و فنون و رموز آن را در نویسندگی به کار گرفت. گوته - نویسنده معروف آلمانی (۱۷۴۹-۱۸۳۲) - معتقد است که «ما زبان بیگانه را هم برای آن فرا می گیریم که زبان مادری خود را بهتر بیاموزیم»^(۱) همان طور که هیچ فن و هنری بدون آموزش نکات ظریف و دقیق آن در نزد استادان آن فن، در حد مطلوب به دست نخواهد آمد، نویسندگی نیز چنین است که بدون صرف

وقت و آموزش لازم، مهارت لازم و مطلوب بدست نخواهد آمد. با آموزش این فن می‌توانیم قلم بدست گرفته، افکار و اندیشه انسانها را با خود به دنیای دلخواه، زیبا و برتر ببریم، دنیایی که با مردمان دیگر، احوال و ویژگیهای دیگر که شاید در مانده‌تر باشند، ناتوانتر و شاید قدرتمندتر باشند و خوشبخت‌تر. این کار از قدرت و توان کسی برمی‌آید که قلم بدست گیرد و بر بال اندیشه و خیال از شهر و اندیشه سرزمین خود به پرواز درآید و از فراز کهکشانها به دنیاهاى بزرگتر و تازه‌تر برسد.

شایان ذکر است که مطالب این کتاب بر این باور و اعتقاد نوشته شده که برای نویسنده شدن چاره‌ای جز تمرین و ممارست نیست؛ پس لازم است پیوسته بخوانیم، بنویسیم، تجربه بیندوزیم و بپذیریم که کسب این فن و هنر یعنی مهارت درست و نوشتن و نویسندگی موفق و مطلوب، برای همه انسانها امکان‌پذیر است.

آنچه در این کتاب مطرح شده در پاسخ به نیاز دانشجویان و علاقمندان به نگارش و نویسندگی می‌باشد که در حدّ ضرورت برای آنها نگارش یافته نه به اندازه کافی و کامل. زیرا فقط در حد راهنمایی قابل استفاده است، چرا که در اینگونه نوشته‌ها، هر بحث مطرح شده نیازمند نگارش چندین جلد کتاب می‌باشد، زیرا دامنه بحث بسیار طولانی است و مسلم است که نمی‌توان در این مجموعه کوتاه، مباحث مهمی چون نقد ادبی، شرایط نویسندگی و رسالت مهم نویسنده را بطور کامل بیان کرد.

امید است این مجموعه موجبات رشد و باروری افراد مختلف را فراهم کند تا انشاءالله در نویسندگی رشد و پویایی بیش از پیش داشته باشیم.

بماند سالها این نظم و ترتیب ز ما افتاده خاک هر ذره جایی
غرض نقشی است کز ما بازماند که هستی را نمی‌بینم بقایی

دکتر احمد علی جعفری

عضو هیأت علمی دانشگاه

تهران - تابستان ۱۳۸۷